

Αν ξεχνάς το διεθνισμό θα σε φάει ο "ευρωπαϊσμός"

του Δημήτρη Καραμάνη

Το κόμμα του μνημονίου είναι εδώ για πολύ καιρό. Η συγκέντρωση υπό τον τίτλο «Μένουμε Ευρώπη» την Τετάρτη στο Σύνταγμα, απλά ανέδειξε την αναβάθμιση του τόσο σε επίπεδο εικόνας, όσο και σε επίπεδο επιδιώξεων από εδώ και πέρα. Είναι προφανές ότι η ελληνική αστική τάξη βρίσκεται αυτή την περίοδο σε φάση αναζητήσεων. Σε κάθε περίοδο άλλωστε κρίσης του μνημονιακού καθεστώτος, κατάφερνε να επιστρατεύει τα καλύτερα αντανakλαστικά της, για να περνά στην επόμενη φάση. Όταν το σενάριο Παπανδρέου κάρηκε από τις Πλατείες, ήρθε η λύση του μεγάλου συνασπισμού με επικεφαλής τραπεζίτη. Στη συνέχεια, όταν έδειξε τα όρια της αυτή η λύση και ο ΣΥΡΙΖΑ έφτασε μερικές χιλιάδες ψήφους πριν το μεγάλο σοκ, ήρθε η περίοδος Σαμαρά που κάλυπτε πιο αναβαθμισμένες ανάγκες: Τη σταθεροποίηση του μνημονιακού καθεστώτος και την ανάσχεση – με κάθε πολιτικό, ιδεολογικό και πρακτικό τρόπο – της «κόκκινης απειλής». Σήμερα, με κομμένους τους διαύλους προς τα υψηλά κλιμάκια της κυβέρνησης και στη σκιά της ήττας της 25ης Ιανουαρίου, οι έλληνες αστοί και οι σύμμαχοι τους, βλέποντας ότι ο αντίπαλος τους παρά τις πιέσεις παραμένει πολιτικά αδιαμφισβήτητος, φαίνεται να παίρνουν μια σημαντική απόφαση: Να μετατρέψουν τη σύγκρουση με τον αντίπαλο από πόλεμο ελιγμών – με σκοπό τη σταδιακή φθορά της κυβέρνησης – σε πόλεμο θέσεων – με ορίζοντα την άμεση ανατροπή της και τον σχεδιασμό της επόμενης μέρας.

Ένας στρατός και ένας σκοπός

Οι έμπειροι στρατηγοί του ελληνικού καπιταλισμού χρειάζονται δύο στοιχεία που μέχρι σήμερα τους λείπουν, αλλά δουλεύουν ακούραστα για να τα αποκτήσουν. Ένα στρατό που μπορεί να νικήσει και ένα σκοπό που μπορεί να εμπνεύσει.

Στο πρώτο σκέλος, έχουν στη διάθεση τους μονάχα τους ηττημένους της προηγούμενης μάχης. Τη ΝΔ μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, το Ποτάμι που έπιασε ταβάνι σε δύο εκλογικές αναμετρήσεις, κάτι ρέστα από ΠΑΣΟΚ και έναν εσμό από νεκρό πολιτικό προσωπικό της ευρύτερης κεντροαριστεράς και φιλελεύθερους γελωτοποιούς. Κανένας από αυτούς δεν μπορεί να συγκροτήσει απειλή για τον ΣΥΡΙΖΑ, τουναντίον η ροπή μοιάζει να είναι η περαιτέρω συρρίκνωση του ισχυρότερου πόλου, της ΝΔ, με ορατό τον κίνδυνο να πάθει ό,τι και το ΠΑΣΟΚ. Με δεδομένο αυτό, το σχέδιο – είτε ως έτοιμο από καιρό σαν πιθανή λύση, είτε ως ύστατη καταφυγή – είναι η πολιτική ευθυγράμμιση και εν τέλει ενοποίηση αυτού του μπλόκ με σταθμό την κοινή καταγραφή σε μια επόμενη εκλογική αναμέτρηση, αν αυτή συμβεί στο αμέσως επόμενο διάστημα. Η σύσταση αυτής της συμμαχίας τουλάχιστον κατά τα 2/3 αρχικά μοιάζει έτοιμη. Ποτάμι και ΠΑΣΟΚ το έχουν οριακά κλειδώσει από καιρό, καλώντας ό,τι έχει απομείνει από τη ΔΗΜΑΡ και επιπλέον Βενιζέλου απόντος, ανοίγουν ξανά οι δίαυλοι με το περιβάλλον και το κόμμα Παπανδρέου. Αυτό που μένει είναι το ξεκαθάρισμα της στρατηγικής της ΝΔ και η ανασχετική παρουσία Σαμαρά (όχι λόγω διαφωνίας στο σχέδιο αλλά λόγω έλλειψης προσωπικού πολιτικού κεφαλαίου πλέον) σε ένα τέτοιο σχέδιο. Σε κάθε περίπτωση όμως στελέχη τόσο από το ακροδεξιό όσο και από το φιλελεύθερο τμήμα της ΝΔ δεν φαίνεται να εισηγούνται οποιαδήποτε άλλη κατεύθυνση πέρα από την «κοινή δράση των φιλοευρωπαϊκών δυνάμεων». Κρατάμε αυτή τη φράση κλειδί, πηγαίνοντας στο επόμενο σκέλος.

Οι στρατηγοί του ελληνικού καπιταλισμού, χρειάζεται να πάνε τη σκέψη τους σχεδόν δυο

δεκαετίες πίσω για να βρουν ξανά μια «μεγάλη ιδέα» για να δουλέψουν τα πράγματα. Το μεγάλο κόλπο του εκσυγχρονισμού είχε στον πυρήνα της αφήγησης του ορισμένες έννοιες που από τότε φορτίστηκαν θετικά: «Ευρώπη», «κοινό νόμισμα», «σύγκλιση», «ανάπτυξη». Μια ολόκληρη εποχή ιλιγγιώδους μεγέθυνσης έκανε πανίσχυρες αυτές τις έννοιες. Η εποχή που την ακολούθησε τις θέτει σε αμφισβήτηση. Σε κάθε περίπτωση, η συνταγή αυτή όταν εφαρμόστηκε, πέτυχε. Η συνταγή αυτή διανθισμένη με την απαραίτητη αναπαραγωγή του φόβου, δίνει ξανά στο νεοφιλελεύθερο μπλόκ – με όλες τις παραλλαγές του από τότε μέχρι σήμερα - την απαραίτητη ομπρέλα για να χωθούν από κάτω της δυνάμεις από την πρώην παρακρατική δεξιά μέχρι την πρώην ανανεωτική αριστερά. Τη μεγάλη ιδέα που πίσω από αυτή μπορούν να κρυφτούν η λιτότητα, οι περικοπές, οι απολύσεις, η ανεργία και η φτώχεια. Απέναντι στο σκοπό της αξιοπρέπειας που διατυπώνει ο αντίπαλος, αντιπαραβάλλεται ο πραγματικός εθνικός σκοπός: «Να μείνουμε στην Ευρώπη». Ταυτόσημα της λέξης «Ευρώπη» είναι η σημερινή ευρωζώνη και η σημερινή ΕΕ. Πρέπει να είναι τόσο ισχυρή η ταύτιση της ηπείρου με τους θεσμούς που υπάρχουν εντός αυτής, που πραγματικά μια οποιαδήποτε απόπειρα αλλαγής ή ανατροπής του σημερινού πλαισίου να ισοδυναμεί με μια καταστροφή που θα φέρει μια πραγματική μετατόπιση των τεκτονικών πλακών και η Ελλάδα να ανήκει στην Ασία ή την Αφρική.

Η παγίδα και η πατρίδα

Το ξεδίπλωμα του παραπάνω σχεδίου, δεν έχει το όριο του μονάχα στην έκβαση της τρέχουσας διαπραγμάτευσης της κυβέρνησης στο εξωτερικό. Είναι δεδομένο ότι θα ενταθεί ή θα προχωρήσει πιο αργά, αναλόγως με το πώς θα «μετρήσει» η ελληνική αστική τάξη μια ενδεχόμενη συμφωνία και τα περιθώρια που θα αφήνει αυτή, στη σημερινή κυβέρνηση να εφαρμόσει το πρόγραμμα της. Όμως αυτό το σχέδιο υπάρχει με τελικό σκοπό την πλήρη παλινόρθωση του μνημονιακού καθεστώτος και την εξέλιξη του όπως αυτή είχε σχεδιαστεί πριν την 25η Ιανουαρίου. Με αυτή την έννοια, η ανάσχεση αυτού του σχεδίου πέραν από την απολύτη ανάγκη να φανεί στην πράξη η ρήξη με τη λιτότητα, προϋποθέτει από την αριστερά και το σύνολο όσων τοποθετούνται απέναντι στο μπλόκ των «ευρωπαϊστών» της μνημονιακής παλινόρθωσης, την αποφυγή μιας πολύ επικίνδυνης παγίδας.

Η παγίδα αυτή έγκειται στην αποδοχή του ετεροπροσδιορισμού ως προς τον αντίπαλο. Είναι αναμενόμενο και απολύτως λογικό, όσο εντείνεται η πίεση από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς προς την κυβέρνηση, να δημιουργείται εντός του λαού ένα αντανάκλαστικό αίσθημα υπεράσπισης της χώρας απέναντι στους ξένους που θέλουν να τη γονατίσουν. Είναι επίσης αναμενόμενο, η κυβέρνηση να καλλιεργεί αυτό το αντανάκλαστικό ταυτίζοντας τις θέσεις της με ένα ορισμένο «εθνικό συμφέρον», για να συνεχίσει να απολαμβάνει της στήριξης σημαντικών τμημάτων του λαού.

Όμως, όλο αυτό έχει ένα ορισμένο όριο, όπου πέρα από αυτό τα πράγματα ξεφεύγουν και γυρίζουν ανάποδα. Οι «ευρωπαϊστές» της μνημονιακής παλινόρθωσης δουλεύουν σε ένα ήδη βολικό έδαφος. Στο έδαφος που λέει ότι αυτή είναι η Ευρώπη, αυτοί είναι οι κανόνες της και όποιος θέλει κάτι διαφορετικό μας σπρώχνει στην απομόνωση και το χάος. Μια τέτοια θέση συμβολοποιεί και τον αντίπαλο της ο οποίος δεν μπορεί να είναι άλλος από τους υποστηρικτές της διεθνούς απομόνωσης, το λόμπι της δραχμής και τους «λαϊκιστές».

Μένουμε Ευρώπη και εμείς

Στον αντίποδα, για να είναι αποτελεσματική η ανάσχεση του σχεδίου της ελληνικής

αστικής τάξης, θα πρέπει ο αντίπαλος της να μη θυμίζει σε τίποτα την εικόνα που αυτή θέλει να του φτιάξει. Με βάση αυτό, χρειάζεται διαρκώς να υπενθυμίζεται και να υπηρετείται η πραγματικά διεθνιστική φύση της σύγκρουσης. Δεν υπάρχει αριστερή και φιλολαϊκή διέξοδος για την Ελλάδα αν αυτή δεν μπορεί να ισχύσει και για τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης που πλήττονται από τη λιτότητα. Δεν υπάρχει έξοδος από την κρίση υπέρ των δυνάμεων της εργασίας δίχως αναδιανομή πλούτου και εξουσίας από τα πάνω προς τα κάτω σε Ελλάδα και Ευρώπη. Το σχέδιο της εθνικής στρατηγικής με άξονα την ανανήπασσα (εντός της αριστεράς) γραμμή της δραχμής και το συνεπαγόμενο εξαγωγικό ράλι, εκτός του ότι δεν συνιστά αριστερή εναλλακτική, βάζει τέλος στην οποιαδήποτε πιθανότητα πολιτικής ανατροπής στις χώρες που υφίσταται αυτή η πιθανότητα (Ισπανία, Ιρλανδία).

Είναι επίσης σαφές ότι μια διαρκής επίκληση της εθνικής οχύρωσης τόσο απέναντι στην πίεση των ευρωπαϊκών κέντρων εξουσίας όσο και στην εσωτερική πίεση των μνημονιακών, είναι απολύτως καταστροφική γιατί καλλιεργεί τη νομοτέλεια των παγιωμένων συσχετισμών εντός ΕΕ με αποτέλεσμα είτε την κατίσχυση του φόβου εντός του λαού, είτε την αύξηση της επιρροής των «καθαρών λύσεων» που προσφέρουν, σε μια τέτοια συνθήκη, οι φασίστες.

Επομένως, αν ο αντίπαλος μας καλεί στο έδαφος του (σημερινή) Ευρώπη εναντίον (σημερινής) Ελλάδας, καθήκον μας είναι να αλλάξουμε έδαφος. Η διαρκής υπενθύμιση της διεθνιστικής φύσης της σύγκρουσης είναι η μόνη ταξικά συνεπής και πολιτικά αποτελεσματική οδός. Μια τέτοια οδός όμως, είναι πολλαπλά δυσκολότερη να αναλυθεί και να ηγεμονεύσει εντός του λαού - σε αντίθεση με την αναπαραγωγή του εύπεπτου δίπλου που θέτει ο αντίπαλος - και απαιτεί τη διαρκή σύγκρουση με τις νομοτέλειες που συνθέτουν τις δύο άκρες του συγκεκριμένου διπόλου. Από τη μία τη νομοτέλεια της υποταγής στον υφιστάμενο συσχετισμό δύναμης υπέρ του πλούτου στην επικράτεια της ΕΕ και από την άλλη στη νομοτέλεια της υποτίμησης της ζωής και της εργασίας στο βωμό της ανταγωνιστικότητας της εθνικής οικονομίας με επίκεντρο τη νέα δραχμή.

Στον επίλογο θα συμφωνήσουμε με τους ορκισμένους εχθρούς μας. Ναι, και εμείς μένουμε Ευρώπη. Για να σας αλλάξουμε τα φώτα.